

VBL midsommar

All världens lokala mat i Umeå

Kulturhuvudstaden Umeå är het just nu, och eldar för ytterligare invasion i sommar. Nybyggen, ombyggnationer, på gott och ont, har skapat rum för nya restauranger, men gamla klassiker finns också kvar.

Köksbaren
Rådhusplanaden 17 B
Vår absoluta favorit

Miljön, den opretentiösa stämningen, den trevliga och kunniga personalen. Det känns direkt avslappnat, folkligt och rodernt. Filosofin är varor i säsong och ett fåtal rätter. Stort vinsortiment och fantasifulla drinkar. Även lunch och brunch.

Rost Mat & Kaffe
Rådhusplanaden

Inför kulturhuvudstadsåret byggdes omströdda gallerian Utopia där detta ställe finns. Mest vegetariskt, lokala råvaror även här, all mat lagas från grunden. Inspirationen kommer österifrån. Här serveras lunch och middag med mustiga rätter, eller bara en kaffe och kaka. Ett ställe som Umeborra gärna rekommenderar.

Frasses bar
Rådhusstorget 1

Ibland är hungern akut och man orkar inte leta. I ett val mellan stora kedjor väljer vi det lokala. Frasses är den nordländska hamburgerkedjan som öppnade sin första restaurang i Luleå 1975. Namnet kommer från störtaren Frasse i serien Karl-Alfred. Konceptet från hamburgerkedjan är det samma, men här kan man till exempel få en Willburgare. Frasses lanserade skrovriålet.

Gottthardts krog
Storgatan 46, i hemmahamn

Umeås mest hajpade restaurang just nu. En del av Stora hotellet från 1895 som inrymde stadens sjöfartshus. En blandning av finklätt och saltstänkt. Maträtterna har namn efter stora hamnar i världen, regionala råvaror får en internationell twist. Vi äter oss igenom Sydney, Göteborg, Barcelona, Haifa – socker av beaktighet. Serverar även lunch. Har utseservering.

Rex Bar & Grill
Rådhusstorget 1

Här kan man beställa Brottmålet i Rex Bar & Grill i gamla Rådhuset där ett annat brottmåls tidigare avgjorts. Rex är bar, bistro, lunch, AM, middag, drink, nattklubb, utseservering... Här gäller Medelhavet kombinerat med lokala råvaror – allt från plöckrätter till regåla porter. Ofta fullt, trångt, stämmigt men mycket stämning och trevlig och hjälpsam personal.

Kvarkenfisk
Rovögerns fiskehamn

Fisk kommer in, säljs, tillagas, förädlas, äts på plats eller hemma. En lång krokig, gropig väg tar oss ut till havet och fiskläget med restaurang och butik. Kvarkenfisk är öppet endast under sommarsäsongen med undantag för julbordet. För i år har anläggningen byggts ut. Här finns också gästbrygga om man kommer med egen båt.

Skeppsviks herrgård
Skeppsvik 80

Vid Umeälvens mynning ligger idylliska Skeppsviks herrgård. Numera en ganska stor anläggning, men för den som letar sig dit väntar en bra matupplevelse. Västerbottenbuffén står uppdukad oftast från 14 dagligen. De kalla och varma fiskrätterna från havet utantför är förstås huvuddattraktionen liksom Västerbottenpajen, åkerbären och hjortronen. Här finns också kaféverksamhet och middagsmeny.

Utsikt från Rovögerns fiskehamn

Utanför stan

Uppotäck Umeå till fots

● Visste du att Umeå brann på midsommar för 130 år sedan? På stadsvandringarna får vi en djupdykning i Umeås cirka 400-åriga historia.

Surret kring kulturhuvudstadsåret har gett extra klirr i kassan för sommarens stadsvandringar. Stegrat intresse från så väl sponsorer som besökare har resulterat i ett ökat antal gratisaffärer och en ny cykelvandring – till tidigare outforskade skatter längs Umeås geografiska historia.

– Det kommer bli väldigt spännande. På cykel har vi möjlighet att ta oss längre och inte bara hålla oss till innerstaden – till exempel till universitetsområdet eller Röback. Där finns det väldigt mycket intressant historia att ta av, säger Lena Pettersson, ordförande för Umeå guidförening.

CYKELVANDRINGARNA ORDNAS varje onsdag i sommar. Stadsvandringarna till fots hålls på tre språk, svenska, tyska och engelska. Eftersom turen sponsras av företag i Umeå är de kostnadsfria för deltagarna.

– Det märks att Umeås roll som kulturhuvudstadsår har sportat intresse bland både sponsorer och deltagare. Det har gjort att vi kan ordna fler vandringar än vanligt. Förna året gick det jättesegt i jämförelse, säger Lena Pettersson.

Som vanligt blunder årets guidade turer på lika delar nytt och gammalt – en djupdykning i Umeås cirka 400-åriga historia, anekdoter och legender så väl som en utforskning av stadens nyare tillskott och indikationer om vad som komma skall.

GUIDENS GULDKORN

Lena Pettersson delar med sig av sina favoritstopp under stadsvandringarna.

STORGATAN

Sträckan är den äldsta vi har i centrala Umeå och är jättespännande ur ett historiskt perspektiv. Man kan vandra där

Stadsvandringar är populärt sedan länge, den här bilden togs redan 2004, och är ett bra sätt att turista på hemmaplan.
FOTO: TORBJÖRN JAKOBSSON

Under stadsvandringen kan besökarna bland annat få strosa längs Storgatan mot de västra eller östra delarna av centrum. Där finns några av Umeås äldsta hus – tack vare sin position i utkanten av stadskärnan klarade sig dessa när staden brann under en midsommarafion för snart 130 år sedan.

NÄR PROMENADEN ANSLÄNDER vid Döbelns park kan deltagarna få stifta bekantskap med Georg Carl von Döbeln vars uppgift det blev att i Umeå avtacka de finska trupperna efter 1808–1809 års krig mot Ryssland.

Vandringarnas exakta utform-

och riktigt föreställa sig hur folk passerat längs mer eller mindre

ning kan dock variera beroende på väder, vind och deltagarnas önskemål.

– Nytt för i år är att vi tänker ta en närmare titt på Sara Lidman-tunneln och gitarrmuseet. Båda dessa platser har visat sig vara något som besökarna verkligen vill se. Det är otroligt hur många gitarrenusiaster det finns där ute, säger Lena Pettersson och fortsätter:

– I jämförelse med tidigare år sträcker sig vandringarna mer inåt staden. Förut har de gått i mer öst-västlig riktning.

TROTS ATT de guidade tureerna hålls på flera språk är det inte enbart

samma väg ända sedan medeltiden.

SCHARINSKA PORTEN

Egill Unander-Scharin hade många barn. Dessa är avbildade i en relief på Scharinska villans ytterdörr tillsammans med stor-ken som kom med dem.

STADSBLDSANALYSEN

Efter att en slags rivningshysteri härjat i Umeå i flera år vaknade

Tider och datum

● De kostnadsfria vandringarna i Umeå anordnas av Umeå guidförening i samarbete med Visit Umeå.

● Cykelturena anordnas onsdagar kl 18 från 11 juni till 20 augusti.

● De ordinarie stadsvandringarna hålls kl 16 varje dag mellan 16 juni och 31 augusti. På måndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar sker turena på svenska. Onsdagar och fredagar erbjuds engelskspråkig guidning medan tysktalande besökare uppmannas delta på söndagar.

turister som lockas att göra rundvandringar i Umeå – värtom.

– Umeåborna får också mycket ut av det. Det finns många Umeåbor som deltar i en eller flera vandringar varje sommar. Det tillkommer något nytt varje år och varje guide berättar på sitt särskilda sätt, säger Lena Pettersson och fortsätter:

– Det bästa med vandringarna är den möjlighet till dialog som skapas mellan guider och deltagare. Deltagarna kan lära dig något om staden som de inte tidigare visste samtidigt som de kan bidra med sina egna perspektiv och kunskaper.

VÄSTERBOTTENS-KURIREN-JOEL LIMDBERG

man under 1970-talet till liv igen.

En stadsbildsanalys gjordes i ett försök att finna det som tidigare varit typiskt för staden. Man inspirerades av trähusbebyggelsen på Öst och Väst på stan. Det var den enda som fanns kvar i centrum då det mesta rivits. Drag därifrån går därför att finna i 1980- och 1990-talshusen på Vasaplän.
VÄSTERBOTTENS-KURIREN-JOEL LIMDBERG

Båtresan ska vara en upplevelse

Skärgårdsbord, bättre shopping och en hel del aktiviteter ombord. I sommar satsar Wasaline på att göra resandet till ett nöje i sig.

Den gamla shoppen har blivit lekland med spel och leksaker för barn i olika åldrar. På vissa avgångar blir det skatfäktor och annat kul. Det är många barnfamiljer som reser med Wasaline och Catarina Fant säger att det är trevligt att kunna erbjuda en hel del aktiviteter för familjerna ombord på Wasa Express.

Hon påpekar att alla åldrar ska trivas ombord, därför är nöjesutbudet varierat.

– I sommar har vi en hel del nyheter ombord och vi tycker att båten nu börjar vara en reseupplevelse i sig. Vi har förstorat butiken och där hittar man allt möjligt att ta med hem. Vi säljer alkoholprodukter, godis, parfym och mycket annat. Många kunder har uppskattat utbudet av lokala matprodukter och hantverk.

PÅ VECKOSLUTEN är det levande musik på alla avgångar och det finns flera olika slags restauranger att välja bland. Med skärgårdsbordet hoppas rediet återskapa en krysningstradition på Kvarken där mat och underhållning är i fokus.

– Vi har kunder som väljer att inte alls gå i land utan som tar en minisemester från vardagen med en kryssning. När det är fnt väder kan man också njuta av havet ute på soldäck. Vill man vila en stund finns det rätt förmånliga hytter för hela resan.

CATARINA FANT berättar att Wasalines också börjar sälja kryssningspaket med båt och hotell. Till vidare kan paketen bara bokas per telefon, men till hösten blir det möjligt att boka på nätet.

– Jag hoppas verkligen att folk i sommar upptäcker nöjet med att åka båt. Dessutom händer det så mycket i Umeå så det är ett toppenbra resmål på semestern.

Också för en kortare dagsresa eller en weekendtur är Umeå intressant. Wasalines tidtabell gör det möjligt att åka från Vasa på morgonen, shoppa i Umeå och vara hemma igen sent på kvällen samma dag. De lokala researrangörerna Oravais Trafik, Svabäckes och Ingves har också i sommar paketresor på torsdagar och lördagar.

Anne-May Wisén

anne-maj.wisen@vasabladet.fi
06-7848 476